

Független Magyarország

Egy szám
1500
korona.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Mátyás király-tér B. szám.
Telefon-szám: 184.

Feliról szerkesztő:
FODOR KÁROLY.

Előfizetési árak:
Helyben negyedévre 100.000 K.
Vidékre negyedévre 120.000 K.

Egy szám
1500
korona.

A papok és a sajtószabadság

A múlt heti meggyőzés alkalmával a törvényhatósági plenum előtt szóba került a sajtó-szabadság, praegnansabbul a sajtó megrendszabályozás kérdése is, amely alkalommal a meggyőzés néhány pap-bizottsági tagja olyan magatartást tanúsított, amelyet mi — akik a kossuthi és deák ferenci sajtószabadság nemesen értelmezett álláspontján állunk — nemcsak hogy nem tudunk helyesezni, de a lap hátsólapján az ilyen retrográd viselkedést tüzetes bonckés alá vettük Ennek a kritikagyakorlatnak során fejtegetéseinkbe akaratlanul elírás folytán általánosító megjegyzések csuszak bele. Semmi okunk nem volt a papság tisztességet ok nélkül megbántani s ezennel kijelentjük hogy cikkünk minden passzusa, tendenciája, aluziója nem a papság egyetemének szólt, hanem annak a 34 megyei pap virilistának, akik a frankhamisítási keretet akarták felhasználni arra, hogy a törvényhatósági testület, esetleg kiforszírozandó határozatával rászabadítsák a kormányhatóságokat a sajtószabadságra. Cikkünk minden sorát, minden állítását csak azokra lokalizáljuk, akik a megyei bizottsági ülésen a sajtó meggrugdosták. A papság egyeteme, zöme attól az akciótól távol állott és cikkünk reájuk nem vonatkozott, de nem is vonatkozhatott másra, csak a sajtó mai megkurtított szabadsága elleni túrelmetlenkedőkre, mert ők adták meg a cikk megírására az alkalmat. Ha azok az ominozus sajtó ellenes megjegyzések nem hangzanak el, akkor ez a cikk meg sem íródott volna.

Mi a papság érdemes univerzálisát megbántani nem akartuk, mert semmi jogcímünk nincs az összpapságot — amely erre közéleti szereplésével okot nem adott — ilyen általánosító elbírálás alá vonni. Távol is állott ez tőlünk, mert kiélezett helyzetekben mi is személyek és élvek ellen hadakozunk, nem pedig olyan tömeg ellen, amelynek a dologhoz nincs semmi köze.

Fenti cikkünk péntek és szombati lapunkból anyagtorlódás miatt kimaradt. A B. U. támadó cikkét külön intézzük el, mert fenti cikk még a támadás előtt íródott spontán elhatározásunkból.

Szabó Dezső „Segítség” című regényének nyolc szereplője frankhamisítás miatt befutott a Markó uccába.

„Sajátos kis állatjai az Istennek az emberek”

A Segítség című háromkötetes munka szerzője Szabó Dezső, akinek háta mögött az Elsodort faluval együtt összesen tizenegy kötet strázsálja a múltját, pontban tíz érákor érkezett be a budai Philadelphia kávéházba. Frissen és fiatalon, üdén és mosolyogva viseli vállán a viharos negyvenhat esztendő, amely a kolozsvári Farkas uccától nagy utat strapált, amíg eljutott a budai villalakságig.

Az óvatos kládok, a frankhamisítás és a Segítség.

Szabó Dezsőt megkértem, mondjon el valamit legutolsó munkájáról a Segítségéről, amely nagy port vert fel a magyar nyelvterületen.

— A Segítség — mondotta az író, sok akadály után jutott a könyvpiacra. Összesen kilenc kiadvál tárgyaltam. Mind-egyiknek bemutattam a kényesebb részeket és figyelmeztettem őket a könyvelközbására. Nyolcan visszavonultak erre. A kilencedik a Genius volt. Nemcsak vállalta a kockázatot, hanem összes munkáim új kiadásait is elfogadta. A segítségnek szerencséje volt. Valóban szó volt róla, hogy elkobozzák. De amikor a regény kifutott az uccára, a regény nyolc alakja befutott a frankhamisításért a Markó uccába. Ezekután mégse lehetett bántani. Ez különben történelmi dátum. Nem a frankhamisítás. A Segítség megjelenése — teszi hozzá Szabó Dezső mosolyogva.

— A Segítségnek már a közeli hetekben új kiadásról kell gondoskodni. Az a lelkesedés, ahogy a könyvet széjjelkepkodták, egyúttal érdekes cáfolata például az erdélyi lapokban Osvát Kálmán tollából megjelent cikkeknek. Osvát úgy látszik minden epéjét az én számomra tartogatja. Sajátos kis állatjai az emberek az Istennek.

Világprobléma indul a kis erdélyi faluból.

— Új munkámon most dolgozom hűvösvölgyi lakásomon. Ez már világprobléma lesz, amely egy kis erdélyi faluból indult ki. A magyar élet egy cikkely lesz csak a könyvben. Beleillesztve, mint a mag a narancsba. Az emberiség jövőt keres. Új korszak szól ma érthetetlen, idegen nyelven az emberekhez. Ezt kell tolmácsolni.

Itt elhallgat Szabó Dezső. Kérdésekre vár.

— Milyen a viszonya az irodalmi társulatokhoz és az írókhoz? — kérdezem.

— Nagyon időszerű kérdés — feleli elégedetten Szabó Dezső. Tüves felfogás, hogy én kerülöm az irodalmi köröket. Én csak egyéni életet élek. Ha postás volnék, nem járnék el a postásklub üléseire sem. A magam életét élem és nem becsülöm le az írókat. Aki érték, az nekem is megbecsülendő érték. Móricz Zsigmondról pár héttel ezelőtt cikket írtam a „Magyar Hírlap”-ba. Megírtam róla, hogy csodálatos, tüneményes érték. Móricz erre eljött nekem könyveit nagyon mély és meleg dedikációval el látva. Ez nagyon jólesett. Azt se tudom például fölfogni — foly-

talja Szabó Dezső, hogy miért nem ajánlották Móriczot a Nobel-díjra. Ehelyett szembeintulták Herczeg Ferencel a külföldet a lakájirodalom megteremtőjével, a boldogulási droguistával, az utolsó három évtized legvasaltabb nadrága boldoguloncával. Ez az ember épügy érvényesít volna bármilyen más pályán. Nagyon jó államtitkár is lehetne belőle.

„Ma én vagyok a magyar faj követelése.”

— A sajtólárma nem érdekel — mondja tovább Szabó Dezső. — El akarnak gáncsolni, mert ma én vagyok a magyar faj követelése, az egyetlen hang, az egyetlen követelő kiáltás az üresen látangó hangversenyteremben. Ezért támadnak. És én mégis pompásan érzem magamat. Sokat akarok és fogok még dolgozni. Olyan erős vagyok, mint a föld, minden veszély nélkül vonul el fölöttem az istennyiának csapkodása. B. J.

Középeuropa legnagyobb konjunktúra-nagyságának vége

Ciprut Emil szédületes karrierje és vége. — Bukaresttől Bécsen keresztül Berlinig és Parisig. — Aki miatt Stinnes még ma is haragszanak a berlini nagybancok.

— Bécsi levelezőnk írja.

Lassanként az összes konjunktúra-hűsők elfűnnek a közszereplés színteréről, teljesen elvesztve hatalmas vagyonukat, amelyeket az infláció éveiben teremtettek meg szinte semmiből.

Az elmúlt év Castiglioni Kaniil és a Bronnerék összeomlásának jegyében zajlott le. Csendesen likvidált a Kola-bankház is, amely azt azonban nem szabad egy kalap alá venni a háborús és háboru utáni faiseur-cégekkel, másrészt Kola Richard, a nagyműveltségű és rendkívül tehetséges művész-lélek és bátyja, Kola Artur a likvidálás után még mindig hatalmas vagyonnal vonultak vissza.

Rendkívül nagy veszteségei voltak a fiatal Bosei Zsigmondnak is, aki kénytelen volt tudni sok érdekeltségén és nemcsak, hogy tervezett palotájának építéséről mondott le, de bizony beszüntette a bécsi tudományegyetem támogatását is. A múlt év nyarán a megdöbbentetően hitt Stinnes-féle mammoth vagyon omlott össze. Ugyancsak tönkre ment az osztrák inflációs idők egyik legnagyobb középeurópai faiseurja, a román Ciprut Emil. Bukarestből indult el Ciprut Emil karrierje, amely csakhamar szédületes arányokat öltött.

Ciprut Emil az összeomlást követő második esztendőben ment Bukarestből Bécsbe. A jának a román fővárosban kicsiny magánbankháza van. A fia magasabbra vágott és Bécsben spekulálni kezdett különböző vauitákban. Mindig esésre spekulált és óriási vagyont nyert az osztrák korona és a lengyel marka zuhanásai következtében. Ciprut azonban nem komoly „finanszapacitás” és nagy vagyona ellenére is megmaradt a régi bohémnek, továbbra is szalodába lakott, esténként még csak nem is kétes lebujsokban mutatott. Nem vette szigorúan a különböző pénzügyi rendeleteket, adót sem szeretett fizetni, miért is három év előtt kitiltották Ausztriából. Ciprut ekkor Berlinbe költözött, versenytállóját, amellyel szép sikereket ért el, illetőleg helyesebben mondva, ebből növelte vagyonát, majd értesült arról, hogy Stinnes mindenáron meg szeretné szerezni a konzervatív és exclusiv Handelsbank részvényitőbbségét. Ciprut észrevétlenül összevásárolta a majoritást, elvitte Stinneshez, aki dupláját fizette Ciprutnak, mint amennyibe a manóver került. Stinnes bevonult a Handelsbankba és annak öreg elnöke, Fürstenberg, aki tudni

Április reg...
Dr. G...
és L...
gyógy...
éjjeli...
Az ügy...
vasárnap...
a közön...
Falk...
mórá...
mész...
szállit...
csot...
Baja...
Fel...
ny. m...
épit...
Gróf S...
200 000 korona havi...
PÉSZEFELZÉSRE...
Ha...
ak...
SZ...
100...
mert...
szá...
tányos...
Grün...
tégla...
ár...
Telefon...

sem akart a Stinnessel való együttműködésről, duzzogva távozott. Ezért a manőverért neheztelnek még ma is berlini nagybancok Stinnessre és talán, ha Stinnes Ciprut segítségével nem tör be Fürstenberg birodalmába, a nagybancok már régen megmentették volna a zavarokkal küzdő Stinnes és koncern, vagy talán nem is került volna a Stinnes birodalom zavarok közé.

Térjünk azonban vissza jelen cikkünk főhőjéhez, Cipruthoz.

Ciprut a berlini manőver után egyidejűleg Párisban próbálkozott, majd kitiltása ellenére visszatért Bécsbe, ahol megüzente Rothschildnak, hogy be akar kerülni az előző Kreditanstalt igazgatóságába. Rothschild természetesen visszautasította ezt a kérést, mire Ciprut szép csendben megkezdte a Kreditanstalt részvényeinek összegyűjtését. Már birtokában volt az összes részvények mintegy 40 %-a, mikor ismét üzent Rothschildnak, aki erre azt felelte, hogy főnkre fogja tenni, de bankjába ezt a román ka'andort nem enged be. Ciprut belátta, hogy Rothschildtal még sem kezdhet, eladta tehát az összes részvényt nagy nyereséggel Bronner Sámuelnek, aki szintén arra pályázott, hogy betör Rothschildék fellegrárába. A szükséges majoritást azonban természetesen nem tudta megszerezni, a Kreditanstalt részvényei szintén zuhanni kezdtek és evvel vette kezdetét Bronnerék összeomlása is.

Nemsokára azonban a szerencsés Ciprutot is elérte a végzet. Számtalan milliárdot keresett az osztrák, lengyel, német és román valuták esésén, elkezdett tehát a frank folyótól zuhanására spekulálni. Innen azonban ő is elcsuszott és vagyosának java-részét elvesztette.

Bukarestből kapjuk most azt az értesítést, hogy Ciprut Emil Közép-Európa egyik legnagyobb konjunktúra-nagysága visszaköltözött oda, ahonnan kiindult: Bukarestbe és most apjának, a kis uszorás zugsbankárnak iktetésében strazisztaszkodik s napi kurzus szerint vált be valutákat.

Husvétii csendélet

Már több, mint egy hete, hogy elmulott a husvét és az egyes községek husvétii eseményei a tudósítók jelentéseiben most futottak be. A husvétii ünnepek során bizony nem egy bácskai községben nyílt ki a bicska, működött a löcs és dörrant a fegyver.

Kunbaján az Elemer-féle vendéglőben husvét másnapján verekedés tört ki s e közben üveggel egy fejbe kőlították az ott lábatlantkodó vendéglősnét, hogy arcát elborította a vér.

Jánosalmán ugyancsak husvét másnapján a változatosság kedvéért már a kocsilöcs került alkalmazásba. Az Uraság uccában Lovrity Kálmán, Madarász Mihály és Farkas Ignác legények összetalálkoztak a kocsin ülő Faddi Sutus Istvánnal és Vajda Zsigával. Szóváltás támadt, mire a három legény odaugrott a kocsihoz, kivették a löcsöt és avval helybenhagyták a kocsiülőket.

A bácsalmási határban Doboka nagyjárás tanyasorán három legény megtámadta kétfőn éjjel Radvánszki Kálmán 17 éves legényt és több lövést tettek a csendes éjszakába.

Ujságíróból polgármester.

Hírek a megszállt területről —

A Bács megyei Naplóban olvassuk, hogy a jugoszláv belügyminiszter most leérkezett leirata szerint szabadságot Nagy-kikinda polgármesterét, Tabakovics Miklós polgármesterét. Tabakovics 1920-ban tért vissza Jugoszláviába Budapestből, ahol a honvédelmi minisztériumban miniszteri tanácsos volt. Egyébként fivére Tabakovics Désánnak, a magyar clearing-hivatal igazgatójának. Tabakovics Miklós először Szabadkára ment, ahol alpolgármester lett, onnan nevezték ki Nagy-kikindára polgármesterre.

Tabakovics nem is tér vissza többet Kikindára, mert már ki-

nevezték az utódját is: Lepedát Milivoj rendőrfőkapitány személyében, aki már át is vette hivatalát. Lepedát Milivoj szabadkai fiú. Másfél évtizeddel ezelőtt aktív tiszt volt a szabadkai 86. ikgy. e.-ben. Akkor elhatározta, hogy az improduktív élet helyett olyan pályára lép, ahol dolgozhat. Lelkes olvasója volt a Világ című lapnak és ennek hatása alatt ujságíró lett Nagyváradon, ahol vaskos verses-költet is adott ki. A megszállás alatt egyszer főszolgabíró volt, most pedig az egykori magyar ujságíróból polgármester lett.

Párisi Napló.

Párisi család a skatulyában.

Írta: Lóránt László.

Páris, április elején.

Nem tudom megmagyarázni magamnak, mi ez most rajtam, napok óta öntudatlanul járok-kelek, mint egy Gólem, nem láok semmit, csak közönséges embereket, merev házakat, unalmas eget, aminek tükrebe zsibb-dt pillantással sanditok érzéketlenül. Az uccacimátlak nevei felvillannak pillanatra, ez itt a filmgyár, ez egy nagykereskedés, ott kezdődik a boulevard végtelen fehér aszfaltjával.

De most álljunk meg egy pillanatra. A falnál fekvő kerület háztengeréből cázis ugrik előm, Zöld fő, virággal borított fű, gyp alól kibúvó tavaszi virág.

Igaz. Tavasz van. Az emberek mosolyognak. Fialat párok kacagva csókolják egymást az utcán. Párisi tavasz. Minden lépésnél sárga orchideát meg biborszekfűt kínálnak. Főleg itt, ahol most megyek.

Ez egy temető. Az egész világ ismeri a nevét. Père Lachaise. Kilómétereket gyalogolhat benne az ember. Itt a sors vége. Végállomás. Kiszállás az Életvonatból a földalattira. De ez már nagyon kényelmes, még lépni sem kell, vizik az embert. A temető közepén gyönyörű szoborcsoportozat. A centrumban egy ember-pár fordul be az örök mozdulatlanság birodalmába. És mögöttük a sor: fiatalok, vének, belegek, nyomorékok, akik követik őket.

Hát már itt vagyok. Bejöttem a temetőbe. Egy fiatal férfi visz a karján hatalmas köteg virágot. Szekfű. Igató, mámoros illatú nizzai szegfű, Vonz a virág. Megyek a virág után. A férfi megáll. Leteszi a virágot egy kis padkára.

De mi ez itt? Hol vagyok?

Hosszu, négyzet alakú szabad folyosó, a falain skatulyaszerű vágások. És virág mindenütt és örök mécses. Lobogó kistényű lángok, amik aranyos sápadtsággal csillognak vissza a fehér márványlapról. Igen, látom, temető ez is, csak itt nem temetek, hanem elégetett hamvak porladoznak. Itt nyugszanak viharos, vagy vihartalan életük után az „okos férgek”.

(Ez is definíció az emberre.)

Molnár Ferenc egyik drábjában olvastam ezt a párbeszédet:

X: Én a halottégetés híve vagyok...

Y: Ó, az borzasztó lehet...

X: Nem. A héten láttam egy kis skatulyában egy egész berlini családot...

Igaza van Molnár Ferencnek. Deprimáló egy temető látása. Égnek meredő kövek, ősz dűben a rezzenő cserjék, recsenő galylek, a hullott, halott falevelek. De így? Rendben tartott, tiszta folyosó, falain friss virágok. Ez zápolnászertü valami. Felemelő.

De menjünk csak tovább, ha már itt vagyunk. Itt kell lennie a „krematórium”-nak is. Közben valami. Temetés. A folyosó végéről hoznak egy kis ládikót. Gyásznap jön utána. És a folyosó falának egyik kis vágását kinyitják s beteszik a nagyobb vágásba a kisebb hamu-urnát. — A fiu megtért apjához, anyjához és testvéreihez — mondják sírva a rokonok. A hamuveder fedelét lecsukja a skatulya-felügyelő, vagy temetőcsősz — testészük szerint — s akkor látom a felirást:

Emile Rochefort és családja.

Voilà! Voilà! Párisi család a skatulyában...

A pénznek hatalma van, hiába. Nem akartak beengedni a hamvasztó terembe, de most már, hogy egy rongyos öfrankost az ör kezébe nyomtam, meglapultatok a homályos terem egyik zugában. De ezt már nem is tudom leírni. Behoznak egy merev embert, beleteszik a tágas fűtőtestbe, valami sístereg pillanatig, aztán minden csendes. Az ember elporladott.

Menekülök kifelé. Csak ki innen. Ki messze.

A boulevardon csak egy rögeszmém marad: Nincs igaza Molnár Ferencnek a halottégetést illetőleg. Nincs! Nem kell tessze sütni a halóitakat!

Ez borzasztó valami. Még gondolatnak is kellemetlen.

Hogyne. Hiszen nyílnak már a virágok. Kacagnak az emberek. Fialatok mennek egymást átölelve a párisi utcán.

És mosolyog a jóságos kék ég.

Tavasz van!...

Dr. Kiss György temetése.

Elvégeztetett. Egy nemesontrész szív megszünt dobogni. Egy jóságos szempár örökre lehasznált. Egy ember, egy igazi férfi elmult. Elköltözött az örök nyugalom csendes szelid birodalmába. Dr. Kiss György elmult, elnemult, nincs többé. Elment oda, ahol nincsen ármánykodás, nincsen gyűllöltség, nincsen semmi, csak nyugalom, csend, béke. Eltemették, de elfeledni nem tudjuk, nem feledhetjük el ezt a puritán jellemű férfit, aki mindig és mindenkinek jót akart, aki meleg szívvvel szeretete ezt a várost, ennek a városnak polgárságát és aki nem találkoztott embertársainál ugyanazzal a szeretettel, mint amilyen belőle áradt.

Most hogy kidőlt az élők sorából, most mindenki elismeri feledhetetlen, soha sem hervadó érdemeit, amelyeket szerzett főispánsága és képviselősege idején.

Végültségén megjelent a város minden rendű és rangú polgára. Ott volt az ügyvédkör, a városi tanács, a megyei hatóság, a törvényszék, a járásbíró, a pénzügyigazgatóság, a Nemzeti Kaszinó, a Kereskedelmi Kaszinó, a Polgári Övaskör és ott voltak azok a kis emberek, akiket ő olyan nagyon szeretett és akik őt annyira szerették. A temetési szertartás a Drescher ház udvarán kezdődött, ahol az egyházi szertartás után felcsendült a Daloskör bus éneke „Mért oly borús...” Ezután megindult a gyászmenet hatalmasra megnőtt gyászoló tömegével. Kénn a Rókus temetőben a Daloskör gyászolt énekeit. Mamuzsits József dr. pedig az ügyvédi kör nevében bucsuztatta el meghatóan szép beszédben.

Befejeztetett. És most mi, a magunk részéről is bucsut mondunk annak a férfinak, aki a legsúlyosabb időkben állott oldalunk mellé. Bucsut mondunk a meleg szeretet és a forró hálá öszinte, fájó érzésével. Eltemetjük, de soha sem feledjük dr. Kiss Györgyöt, aki ennek a lapnak mindig szerető, őszinte jobarájja volt.

Fodor Károly.

Másutt tilos, Baján szabad

a zavarosban halászni egy hónapig áprilisban.

Április elején a halászati törvény értelmében egy hónapi időtartamra halászati tilalom lépett életbe. Az ország folyóiban s vízzeiben a legtöbb halászati társaság ezen időre már be is szüntette a halászatot. A halászat szűnetelése a haltenyésztés megjavítását célozza, illetve az a földművelésügyi miniszternek a terve evvel az intézkedéssel, hogy meg akarja akadályozni az apró halak kifogását és pusztítását.

A F. M. tudósítója ez ügyben kérdést intézett Koller Dezső városi közrendészeti tanácsoshoz, akitől az alábbi felvilágosítást kaptuk:

— Tényleg április elején életbe lépett a halászati tilalom. Ez azonban Bajára nem vonatkozik, mert a földművelésügyi mi-

Megtakarít 1 lakásfestést

és a vele járó felfordulást, ha már a mostani tavaszi tatarozás előtt felszerelteti lakásában a villanyvezetékeket. A szerelés szabályszerű és izléses kivitelben való elvégzését vállalja:

BRUSZI JÓZSEF okl. gépészmérnök. - Telefon 255.

elektrotechnikai vállalatánál, Szent István-tér 4. Kérjen díjtalan költségvetést.

Rádió készüléket és alkatrészeket a legjobb minőségben állandóan raktáron.

nisz: külön felmentvényt adott Bajai területére a halászati tilalom alól azért, mert a bajai halászok a halszaporodás utánpótlásáról már előre akként gondoskodtak, hogy úgy a bajai halászbérlők Dunai halászbérlői szakaszába, mint a Sugovicába és a Szeremlei Dunaágba nagy mennyiségű halivadékot helyeztek el, amit halas tavakból szereztek be.

Baján tehát a halászati tilalmi idő alatt nemcsak a vizekben, hanem a zavarosban is nyugodtan tovább lehet halászni.

HIREK.

A Polgári Olvasókör mulatsága.

Sombaton este tartotta meg a Polgári Olvasókör pazar műsoru műkedvelői előadását és mulatságát. A rendezőség nagy buzgalommal készítette elő az előadást.

A nagy nekikészülődés, a gondos és körültekintő rendezés meg is hozta a maga szép eredményét, nagyszerű erkölcsi sikerét.

A gazdag műsornak minden egyes száma a teljes siker jegyében folyt le. A program olyan sokoldalú, annyi féle, hogy teljesen lehetetlen feladattal áll szemben a tudósító, ha részletelesen akar a pompás előadásról beszámolni. Az énekszámok, a szavaltatok, a szindarabok mind, mind a legnagyobb sikerrel és a szereplők mindegyike külön-külön és együttesen megérdemli a legteljesebb elismerést.

Az előadást kedélyes táncmulatság követte.

Temetések. Halottak napja volt a tegnapi vasárnap. Régen nem történt meg, hogy egyetlen egy napon nem kevesebb, mint hét halott feküdt a ravatalon és a hét közül egyetlen napon öt temetés volt. A temetések sorrendjét délelőtt féltizenegy órakor Kazinczi Lipót nyitotta meg. Az elhunyt közismert öreg ur halála általános részvétet keltett és a temetésén nagyszámu gyászoló közönség vett részt. Az egyházi szertartást dr. Péner Miklós főrabbi végezte szárnyaló, könnyekig megható imát mondott. A zsidótemplomi dalárda és Rubovics kántor gyászdalokat énekeltek. Délután négy órakor temették a református szertartás szerint a fiatal Szabó László jogszigorlót. A gyászbaborult szülők iránt akik inár második fiukat veszítették el, általános, együlti érző részvét nyilvánult meg az egész városban. Szabó Samu árvaszéki ünlök és családja súlyos sorscsapása szerte a városban mély megdöbbenést keltett s így a nagy reményekre jogosító, szép tehetségű, kellemes modoru fiatal létszítségén rengeteg közön-

ság vett részt. Boldog emlékü dr. Kiss György temetéséről külön emlékezünk meg. Ezenkívül a tegnapi délután folyamán még két temetés volt.

A Faluszöveiség mohácsi kiállítása. A Faluszöveiség április hó 11-én, vasárnap Mohácson nagyarányu gyűlést tartott.

Az új dunaszekcsői postamesternő. A pécsi posta igazgatóság vezetője özv. Román Kornélné menekült makói postamestert Dunaszekcsőre nevezte ki postamesternek.

Egyetemi tanári kinevezés. A kormányzó a kultuszminiszter előterjesztésére dr. Laky Dezső szegedi tudományegyetemi rendes tanárt a József műegyetemen megüresedett közgazdasági és statisztikai tanszékre műegyetemi nyilvános rendes tanárra nevezte ki. Ennek a kinevezésnek egy kis bajai vonatkozása és érdekessége is van, mert a felszabadulás után dr. Laky tanárt egy vegyes bizottsággal Bajára és Bácsvármegyébe küldötte a kormány, hogy itt a szerb megszállás alatt okozott károkról statisztikai kimutatást készítsen a jóvátételei számla ellenőrzésére.

Vízbe fulladt az elünt jánosalmi gazda. Az elmúlt hetekben elünt Pusenszki Imre 35 éves jánosalmi gazda, akinek előkerítésére nagy nyomozás indult meg. Most utólag az történt, hogy Csorba Mátyas jánosalmi lakos csolnakázás közben a dézsmakerti vizeken egy holttestet talált, amelyben Pusenszki Imrére ismert. Kifüött, hogy a boros fiú Pusenszki az este sötétjében bekerült a község végén a mocsaras vizekbe s a nádkutás, hínáros víz halálos ölése huzta le magához az ittas embert.

Az idény első tánc-kurzus a Nemzeti-szállodában. Petris Brunó volt acy főhadnagy leszerelése után táncinári oklevelet szerzett, tanított Szegeden, Pécsen, Miskolcon, Kaposvárott, a közeli napokban öhajjt Baján tánckurzust szervezni a nyilvánosság számára a Nem-

zeti-szállodában. Felnöttek részére külön kurzus és gyerekek számára babakurzus (4-10 évesek részére). A napokban öhajija kezdeni a tánckurzust, amelyről plakátok és újságcikkek értesítik a közönséget. Beiratkozások a Nemzeti-szálloda nagyterem halljában ma, szombaton d. e. fél 11-től fél 1-ig és d. u. fél 3-tól fél 5-ig. A kurzus kedden délután kezdődik a Nemzeti-szálloda nagytermében.

SPORT.

Pécs válogatott-Baja válogatott 3:3 (1:1).

Bíró: Dombovári Ödön.

A mérkőzés egyáltalán nem volt élvezetes, sőt helyenként nem is válogatott csapatok mérkőzését mutatta, hanem — hogy találóan mondjuk — mintha Mucsa-Csajagosröcsögével játszott volna. És minthogy a bíró is megmutatta, hogy lehet futballmérkőzésből egy pár percet kabaréit is rendezni (a mérkőzés legélvezetesebb része.) A mérkőzés előtt Bajai szöv. kapitány üdvözlés kíséretében selyem zászlót nyújtott át a vendégcsapatnak.

Baja kezd, a pécsi halvesor szerel és támadásba küldi a jobbszélsőt, de Klein szerel és felszabadít. Mezőnyjáték után a 8. percben Flittner hosszú labdájával B győ megszökik, bead Szityu fogja rövid dribling után Flittnert kiugratja, ki közelről szép gölt lö. 1:0. Kezdes után a pécsi jobbszélső, ki a labdát a kornervonalon kívül tudta csak elérni, mérgében a kukoricásba rugja a labdát. A bíró a labda után küldi. A játékosok is, Sonecker szöv. titkár is protestál, de a bíró Soneckert leparancsolja, a labda is visszakerül és a közönség örül és tapsol a szép kabaré jelenetnek. 40. percben Basa hibájából a pécsiek kiegyenlítetnek. 1:1. A második féldőben egy kornerből 12. percben a jobbszélső szép gölt fejel Basa hálójába. 1:2.

MOZI.

Április 14., szerdán d. u. 6 és este fél 9 órakor.

A amerikai Pharamount-filmgyár tüneményes újdonságai egy műsorban.

Dregely Gábor vigjátékanak filmváltozata.

Kisasszony férje.

Vigjáték 7 felv. Főszerepben: BEBE DANIELS és RAYMOND GRIFFITH.

A legjobb magyar írók kedves és szellemes vigjátékát kitünően csinálták meg az amerikaiak, filmen sem vesztett semmit érdekességéből és alaposan megneveteti a közönséget.

Ezt megelőzi:

Idegen légió leánya

a sors játéka 7 felvonásban.

Glória Swanson parádés filmje.

Ri öt percre a bíró 11-est itél Pécs ellen a kapus labdahordozásáért. Kender rendeltetési helyére juttatja. 2:2.

A 18. perc meghozza Hídeg hibájából a pécsiek harmadik gólját. 2:3. Pécs erősen szorongatja továbbra is a bajai kaput, mégis Hídeg előreadásából Bence lövi a 40-ik percben 20 méterről a mérkőzés legszebb gólját. 3:3.

Baja most erős finisbe fog, de eredmény nélkül. Kornerrány 5:3 a honi válogatott javára.

Jók voltak a pécsieknél a jobbszélsőt, a kapus és a centerhalf, Baja csapatából Flittner, Kender, Bence, Bogyo és Szityu, akinek debüje különben meglepetés volt, oly szépen játszott.

Dombovári bíró méltó partnere Sonecker szöv. bírónak. Talán még egy klasszissal rosszabb is vála.

Április 12-től április 1-ig reggel fél 8 óráig

Dr. Makray László és Gyarmati Emil gyógyszerész patikája tart **éjjeli szolgálatot.**

Az ügyeletes gyógyszerész vasárnap délután is nyitva áll a közönség rendelkezésére.

Kerék-
párok

TRÉPÉTI
SINGER
VARRÓGÉP

jutányos áron, kedvező fizetési feltételek mellett, valamint kerékpár és varrógépkatrészek minden kivitelben kaphatók.

Kerékpárokat és varrógépeket olcsón javítunk.

Fischer Simon és Társa
mechanikai üzletében, Erzsébet királyné u. 6.

Építőmesterek és építetők figyelmébe!

TERRENOL

Terrenol-pala

a világ legjobb tetőfedőanyaga

fagyálló, tűzálló, vízátthatlan

Allando raktár és egyedárusítóhelyes

Elő-Bajai Malomépítő és Mezőgazdasági Gépraktár
Baja, Círfuss Ferenc ucca 44. (Schmidt gépgyár épületében.)

KOLLARIT

DÖRLEKÉZŐ
SZAGTALAN PEDERLEKÉZŐ

Meghívó

a **Katymárvidéki Általános Takarékpénztár Részvénytársaság** f. év április hó 24-én, szombaton délután 3 órakor az intézet saját helyiségében Katymáron megtartandó **1924. évi XVIII. rendes közgyűlésére.**

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentése, a mérleg és eredmény számla előterjesztése, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
2. Esetleges indítványok.

MÉRLEG SZÁMLA 1924. december 31-én. VAGYON. Készpénzkészlet 1.474.522,16, Váltókölcsönök 10.020.110,—, Jelzálogkölcsönök 11.309,37. Értékpapírok: a) hadikölcsönök 191.069,—, b) okmánybélyegek 3884,50, 194.953,50, Intézet ház 16.000,—, Adások 4.284.606,— összesen 16.000.955,71 korona.

TEHER. Részvénytőke 100.000,—, Tartalékok: a) tartalék-alap 101.490,72, b) adótartalék 74.566,03, c) értékpapír árf. csökk. tart. 155.893,72, 331.950,47, Betétek: a) könyvecskékre 534.316,31, b) helyi betétek 400,90, 534.717,21, Hitelezők 13.806.761,65, Engedménnyezett jelzálogkölcs. 8.703,70, Fel nem vett jutalékok 122.686,05, Letételek 703.024,—, Szevények 35.443,— Nyereség: a) áthozat a múlt évről 250.991,38,—, b) f. évi tiszta nyereség 106.678,25, 357.669,63, összesen: 16.000.955,71 korona.

VESZTESÉG-NYERESÉG SZÁMLA 1924. december 31-én
VESZTESÉG. Betét kamatok 46.727,24, Adók 3.774.173,28, Tiszteletdíjak 500.000,—, Üzleti költségek 4.890.048,—, Telefonköltség 780.000,—, Házkarbantartás 1.650.000,—, Kétes követelés 18.024,—, Nyereség: a) áthozat múlt évről 250.991,38,—, b) f. évi tiszta nyereség 106.678,25, 357.669,63, összesen 12.016.642,15 korona.

NYERESÉG. Kamatok, jutalékok 2.845.115,62, Adómentes kamatok 192,—, Értékűőnbözetek 8.920.343,15, Eredmény számla 250.991,38, összesen 12.016.642,15 korona. Katymár, 1926. április hó 1-én. AZ IGAZGATÓSÁG. Megvizsgálta és rendben levőnek találta a FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG.

200 000 koronás havi

RÉSZLETFIZETÉSRE

újból kaphatók a

SINGER VARRÓGÉPEK

SINGER CIL VARRÓGÉP - RÉSZV. TÁRS.

Fischer Simon és Társa

mechanikai üzletében

Mindennemű személy- és teherfuvarozást

helyben és vidékre, ugyszintén építkezési és földmunka fuvarozást és szántásokat a legjutányosabb áron vállal

Falusy Nándor

Iroda: Baján, Budapesti ut 27.
Telefon 247.

Lakás: Világos ucca 5. szám.

Falk és Zinner

mórági kőbánya és mészegető telepe

szállít terméskövet, kavicsot és kerti murvát.
Bajai kirendeltség

Fehér Jenő

ny. műszaki főtanácsos építészeti és mérnöki irodájában

Gróf Széchenyi u. 12. sz.

Ha építeni akar ne szaladjon 100 helyre,

mert minden építéshez szükséges anyagot legjutányosabban szerezheti be

Grünhut és Társa

tégla, cserép és cement-árugyárában Baja.

Telefon 160-111-234.

Gázrezsó

2 karikás eladó.

Türr István ucca 7.

Azonnal beköltözhető 5 szoba és mellékhelyiségekből álló **háza** a belvárosban eladó.

Bővebbet: Partí ucca 22. szám alatt.

Csávoly özegeben egy kovácsműhely mellett kocsigyártó műhelynek alkalmas helyiséget bérbeadnék. A helyiség uccára nyílik és a község legjobb helyén áll.

Cimem a kiadóban.

Legkedvezőbb részletfizetésre a világhírű D. K. W. motorkerékpárok, Austro Motoretto segédmotorok, férfi és női kerékpárokra, kerékpárok, varrógépek, Archo és Portable írógépek, Mühlhauseni kötőgépek. Fenti cikkek szakszerű javítása

Frankel és Horváthnál

Budapesti-ut 15.

NE FESZTESSEN

NE MAZOLTASSON

MIELŐTT

OLIVA-GYULA

SZOBAFESTŐ-ÉS-MAZOLÓTÓL

INGYENES

KÖLTSÉGVETÉST-NEM-KÉR!!

A-LEGKÉNYESEBB-IZLEST-KIELEGÍTŐ

SZOBAFESTŐ-ÉS-MAZOLÓ-MUNKÁK

A-LEGSZEBBEN-ÉS-LEGOLCSÓBBAN-KÉSZÜLNEK:

OLIVA-GYULANÁL-MADACH-U23-SZ.

Kiadás a Könyv- és Nyomtatásügyi Minisztérium engedélyével. Budapest, 1926. április 13. Független Magyarország lapkiadójától. A kiadásért felelős: Rudolf Károly